

**พันธะทางกฎหมายระหว่างประเทศของประเทศไทยต่อปัญหาสิทธิ
และความรับผิดชอบของผู้ติดเชื้อเอคส์**

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่อยู่ในสังคมนระหว่างประเทศ ดังนั้น ย่อมมีพันธะที่จะ
ต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม

"ที่ใดมีสังคมที่ใดมีกฎหมาย" (Ubi societas ibi jus) สุภาษิตลาตินบทนี้เป็น
สุภาษิตที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เนื่องจากกฎหมายเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับสังคม
ทุกสังคม ตั้งแต่สังคมหน่วยเล็กที่สุดคือ ครอบครัว ที่จำเป็นต้องมีกฎระเบียบของครอบครัว สังคม
ระดับประเทศก็จำเป็นต้องมีกฎหมายเพื่อรักษาระเบียบการอยู่ร่วมกันในสังคมมิให้เกิดสภาพ
อนาธิปไตยขึ้นได้ ส่วนสังคมนระหว่างประเทศก็เช่นเดียวกัน ก็จำเป็นต้องมีกฎหมายว่าด้วยความ
สัมพันธ์ระหว่างประเทศเพื่อมิให้เกิดความไม่มั่นคงขึ้นในสังคมนระหว่างประเทศ ความจำเป็นต้องมี
กฎหมายในสังคมนนี้จึง เป็นลักษณะของสังคมทุกสังคมไม่ว่าจะเป็นสังคมภายในหรือสังคมนระหว่าง
ประเทศ

ดังนั้น ประเด็นที่จะศึกษาต่อไปคือ การพิจารณาว่าประเทศไทย ในฐานะประเทศสมาชิก
ในสังคมนระหว่างประเทศ ต้องมีพันธะต่อปัญหาสิทธิ และ ความรับผิดชอบของผู้ติดเชื้อเอคส์ หรือไม่
เพียงใด

5.1 พิจารณาจากสนธิสัญญาระหว่างประเทศ

อนุสัญญาเวียนนาว่าด้วยกฎหมายสนธิสัญญา ลงวันที่ 23 พฤษภาคม ค.ศ.1969 ได้ให้
คำนิยามของคำว่า สนธิสัญญา (Treaty) ไว้ในมาตรา 2 วรรค 2 A ว่า "สนธิสัญญา" หมายถึง
ข้อตกลงระหว่างประเทศที่ได้ทำขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษรระหว่างรัฐต่างๆ และอยู่ภายใต้กฎหมาย
ระหว่างประเทศ ไม่ว่าจะได้ทำขึ้นเป็นฉบับเดียวหรือสองฉบับ หรือหลายฉบับผนวกเข้าด้วยกัน และ
ไม่ว่าจะเรียกชื่อเช่นใด

กฎบัตรสหประชาชาติ เป็นข้อตกลงระหว่างประเทศที่ทำขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษรระหว่างรัฐ
ต่างๆ หลายรัฐ เพื่อก่อตั้งองค์การสหประชาชาติ กฎบัตรสหประชาชาติจึงเป็นสนธิสัญญา สนธิสัญญา
ชนิดนี้เรียกว่า สนธิสัญญาพหุภาค เพราะมีรัฐต่างๆ ร่วมลงนามในข้อตกลงเป็นจำนวนมากและเป็น

สนธิสัญญาประเภทกฎหมาย (Law-making Treaty) คือเป็นสนธิสัญญาที่ทำขึ้นเพื่อวางกฎเกณฑ์ทางกฎหมายและเป็นสนธิสัญญาที่มีลักษณะเป็นการสร้างกฎเกณฑ์ แบบแผนระหว่างประเทศ หรือสร้างกฎหมายระหว่างประเทศนั่นเอง เพราะฉะนั้น รัฐภาคีต้องผูกพันตามสนธิสัญญา ลักษณะของความผูกพันตามสนธิสัญญา เกิดจากกฎหมายจารีตประเพณีและเกิดจากหลักสุจริต (Principe de bonne foi, Principle of good faith) ที่ว่า "สัญญาต้องเป็นสัญญา" (Pacta sunt servanda) นอกจากนี้ยังเกิดจากการแสดงออกของรัฐในการเข้าผูกพันตามสนธิสัญญาด้วย

1. หลักสัญญาต้องเป็นสัญญา (Pacta sunt servanda)

ม.26 อนุสัญญาเวียนนาว่าด้วยกฎหมายสนธิสัญญา ค.ศ.1969 และ ม.26 อนุสัญญาเวียนนาว่าด้วยกฎหมายสนธิสัญญาระหว่างรัฐกับองค์การระหว่างประเทศหรือระหว่างองค์การระหว่างประเทศต่างๆ ลงวันที่ 21 มีนาคม ค.ศ.1986 ต่างบัญญัติเหมือนกันว่า

"สนธิสัญญาทุกฉบับที่มีผลใช้บังคับแล้ว ย่อมผูกพันภาคี และ จะต้องใช้บังคับโดยภาคีด้วยความสุจริต"

บทบัญญัติดังกล่าว เป็นบทบัญญัติที่อาศัยหลักสุจริตในการปฏิบัติตามสนธิสัญญาต่างๆ กล่าวคือ สนธิสัญญาเมื่อมีผลใช้บังคับแล้วก็ย่อมก่อให้เกิดความผูกพันแก่รัฐภาคีสัญญาที่จะต้องปฏิบัติหรืองดเว้นการปฏิบัติใดๆ ตามที่สนธิสัญญากำหนด

หลักสัญญาต้องเป็นสัญญา และหลักสุจริต ในการปฏิบัติตามสนธิสัญญาจึงเป็นหลักการพื้นฐานของกฎหมายสนธิสัญญาซึ่งได้รับการยืนยันในทางปฏิบัติ เช่นใน มาตรา 2 อนุ 2 แห่งกฎบัตรสหประชาชาติได้บัญญัติว่ารัฐภาคีสมาชิก "จะต้องปฏิบัติตามพันธกรณีที่เกิดขึ้นจากบทบัญญัติแห่งกฎบัตรนี้โดยสุจริต" ดังนั้น การปฏิบัติตามพันธกรณีในสนธิสัญญา จึงเป็นการปฏิบัติตามหลักสัญญาต้องเป็นสัญญาซึ่งคู่สัญญามีหน้าที่ตามกฎหมายสนธิสัญญาที่จะต้องปฏิบัติตามพันธกรณีดังกล่าวโดยสุจริตกล่าวคือจะต้องไม่กระทำการใดๆ อันเป็นการขัดขวางหรือทำลายวัตถุประสงค์ของสนธิสัญญานั้นเอง ¹

¹ อนุสัญญาเวียนนาว่าด้วยกฎหมายสนธิสัญญา ค.ศ.1969, มาตรา 18.

2. สนธิสัญญาย่อมผูกพันรัฐ

สนธิสัญญาไม่ว่าจะทำโดยรัฐบาลชุดใด หรือโดยบุคคลผู้มีอำนาจเต็มผู้ใดก็ตาม สนธิสัญญาก็จะมีผลผูกพันรัฐ มิใช่ผูกพันรัฐบาลหรือผู้มีอำนาจเต็มแต่อย่างใด ทั้งนี้แม้ว่าจะเกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครองหรือมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองเกิดขึ้นก็ตาม ก็ห้ามมีผลกระทบกระทั่งต่อความสมบูรณ์ของสนธิสัญญาที่ได้ทำขึ้นไว้โดยรัฐบาลชุดก่อนอย่างถูกต้องแต่ประการใดไม่ ความผูกพันหรือพันธกรณีต่างๆ ที่เกิดจากสนธิสัญญายังคงมีอยู่ตลอดมา นับแต่วันที่สนธิสัญญามีผลใช้บังคับ ดังนั้น สนธิสัญญาที่ทำขึ้นโดยรัฐบาลชุดก่อนเปลี่ยนแปลงการปกครองจึงยังคงมีผลผูกพันรัฐนั้นมาโดยตลอด การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองภายในรัฐจึงไม่เป็นเหตุเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกพันธกรณีตามสนธิสัญญาได้ และการไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีในสนธิสัญญาที่ห้ามมีผลกระทบต่อความสมบูรณ์ของสนธิสัญญาไม่ การไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีในสนธิสัญญาย่อมก่อให้เกิดความรับผิดชอบตามสนธิสัญญาและความรับผิดชอบตามกฎหมายระหว่างประเทศ รัฐจะอ้างว่าเป็นเพราะฝ่ายนิติบัญญัติของตนไม่ถือปฏิบัติตามสนธิสัญญา ตนจึงไม่อาจปฏิบัติตามสนธิสัญญา ดังนี้อ้างไม่ได้

3. หลักสนธิสัญญาไม่มีผลย้อนหลัง

หลักการไม่มีผลย้อนหลัง (Non-Retroactivity of Treaty) เป็นหลักการทั่วไปที่ใช้กับการกระทำทางกฎหมายระหว่างประเทศ (International Juristic Act) ทุกๆ ประเภท ม.28 อนุสัญญาเวียนนา ค.ศ.1959 จึงบัญญัติเป็นหลักการอย่างเดียวกันว่า

" เว้นแต่จะปรากฏเจตนาเป็นอย่างอื่นแตกต่างไปจากที่ปรากฏในสนธิสัญญาหรือปรากฏกรณีเป็นอย่างอื่น บทบัญญัติต่างๆ ของสนธิสัญญาย่อมไม่ผูกพันภาคีสัญญา ในส่วนที่เกี่ยวกับการกระทำหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนวันที่สนธิสัญญามีผลใช้บังคับต่อภาคีสัญญานั้น หรือสถานการณ์ซึ่งได้สิ้นสุดลงก่อนวันที่สนธิสัญญามีผล"

บทบัญญัตินี้กล่าวว่าเป็นบทบัญญัติที่ยืนยันหลักการไม่มีผลย้อนหลังของการกระทำทางกฎหมายระหว่างประเทศ ทั้งนี้เนื่องจากการทำสนธิสัญญาเป็นเรื่องของความตกลงที่ทำขึ้นระหว่างรัฐ รวมทั้งองค์การระหว่างประเทศ เพื่อการบังคับใช้สำหรับอนาคตมิใช่อดีตที่ผ่านไปแล้ว ดังนั้นถ้าภาคีสัญญามิได้ตกลงไว้เป็นอย่างอื่นให้สนธิสัญญามีผลย้อนหลังได้แล้ว ก็ต้องถือว่าสนธิสัญญาไม่มีผลย้อนหลัง

ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีขององค์การสหประชาชาติโดยการยอมรับกฎบัตรสหประชาชาติ เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม ค.ศ. 1946 ซึ่งมีผลให้ประเทศไทยต้องผูกพันต่อกฎบัตรสหประชาชาติ ในลักษณะดังที่กล่าวมาแล้วทั้งหมด และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ยินยอมเข้าผูกพันตามกฎบัตร² นั้น เช่นนี้ย่อมแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยมีพันธะตามสนธิสัญญาระหว่างประเทศที่จะต้องปฏิบัติตามเจตนารมณ์ และความมุ่งหมายกฎบัตรสหประชาชาติ ทุกประการตามที่ได้มีการยอมรับไว้ ในฐานะภาคีรวมทั้งเจตนารมณ์ และความมุ่งหมาย ที่ว่า "เราบรรดาประชาชนแห่งสหประชาชาติได้ตั้งเจตจำนง... ที่จะยืนยันความเชื่อมั่นในสิทธิมนุษยชน อันเป็นหลักมูลในเกียรติศักดิ์ และคุณค่าของมนุษย์บุคคล..." "โดยที่สมาชิกทั้งปวงให้คำมั่นว่าจะดำเนินการร่วมกันและแยกกันในการร่วมมือกับองค์การเพื่อให้บรรลุแห่ง ความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในมาตรา 55"³ ซึ่งความมุ่งหมายข้อหนึ่งคือการ "ส่งเสริมให้มีการ เคารพโดยสากล และการปฏิบัติตามสิทธิมนุษยชน และอิสรภาพอันเป็นมูลฐานสำหรับทุกคน...."⁴ ดังนั้น ย่อมแสดงว่า บรรดารัฐสมาชิก แต่ละรัฐย่อมมีหน้าที่เฉพาะในอันที่จะประสาทสิทธิมนุษยชน ให้แก่บุคคลซึ่งอยู่ในดินแดนแห่งตน และรัฐสมาชิกเองทุกรัฐย่อมมีหน้าที่โดยเท่าเทียมกัน ในอันที่จะให้ความร่วมมือกับองค์การสหประชาชาติตามกฎบัตรสหประชาชาติ เพื่อให้ได้มาซึ่งความสถาพรแห่งการเคารพในสิทธิมนุษยชน ในทุกประเทศทั่วโลก

ดังนั้น ย่อมกล่าวได้ว่า ประเทศไทยมีพันธะที่จะต้องปฏิบัติตามกฎบัตรสหประชาชาติในฐานะสนธิสัญญาระหว่างประเทศที่ไทยเป็นภาคี โดยต้องให้ความคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของผู้ติดเชื้อเอตส์ที่กล่าวมาแล้วในบทต้น ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์และความมุ่งหมายของกฎบัตรสหประชาชาติในประเด็นที่รัฐสมาชิกคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของทุกคน

ปัญหาที่จะพิจารณาต่อไปคือ ประเด็นที่ว่ากฎบัตรสหประชาชาตินี้จะสามารถนำมาใช้บังคับภายในประเทศไทยได้มากน้อยเพียงใด

โดยทางทฤษฎีแล้ว นักกฎหมายมีความเห็นแตกต่างกันเป็น 2 ทฤษฎี กล่าวคือ ทฤษฎีเอกนิยม (Monism) และ ทฤษฎีทวินิยม (Dualism)

² อนุสัญญาเวียนนาว่าด้วยกฎหมายสนธิสัญญา ค.ศ. 1969, มาตรา 24.

³ กฎบัตรสหประชาชาติ, มาตรา 54.

⁴ กฎบัตรสหประชาชาติ, มาตรา 55.

1. ทฤษฎีเอกนิยม (Monism) เป็นทฤษฎีที่สนับสนุนว่ากฎหมายระหว่างประเทศเป็นกฎหมายที่มีผลใช้บังคับได้โดยตรงในระเบียบกฎหมายของรัฐต่างๆ ก็เพราะความสัมพันธ์ของกฎหมายระหว่างประเทศกับกฎหมายภายในนี้เป็นความสัมพันธ์ที่ต่างก็เกี่ยวกัน และสามารถอยู่ในระบบกฎหมายเดียวกันซึ่งใช้กับบุคคลในกฎหมาย คือปัจเจกชนได้และมีปฏิกิริยาเกิดกฎหมายในลักษณะที่เกิดจากระบบกฎหมายนั่นเอง มิได้เกิดจากเจตจำนงของรัฐต่างๆ แต่อย่างใด โดยเหตุนี้จึงเป็นไปได้ที่กฎหมายระหว่างประเทศจะใช้บังคับกับปัจเจกชนหรือบุคคลธรรมดาได้ โดยไม่จำเป็นต้องแปลงกฎหมายระหว่างประเทศมาเป็นกฎหมายภายในโดยผ่านกระบวนการขั้นตอนต่างๆ ตามกฎหมายภายในของแต่ละรัฐ ประเทศที่ยึดทฤษฎีนี้ เช่น United Kingdom และ USA และผู้ที่สนับสนุนทฤษฎีนี้ได้แก่ Hans Kelsen และ George Scelle เป็นต้น และความสมบูรณ์ของสนธิสัญญาหรือข้อตกลงระหว่างประเทศย่อมมิได้ขึ้นอยู่กับกฎหมายรัฐธรรมนูญ หรือ กฎหมายภายในของรัฐใด หากแต่ขึ้นอยู่กับกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยสนธิสัญญาเป็นสำคัญ

โดยเหตุนี้ รัฐที่เป็นฝ่ายในสนธิสัญญาจึงไม่อาจอ้างข้อเท็จจริงที่ว่า การให้ความยินยอมของตนที่จะผูกพันตามสนธิสัญญานั้นขัดแย้งกับบทบัญญัติของกฎหมายภายในของตนที่เกี่ยวข้องอำนาจในการจัดทำสนธิสัญญา เว้นเสียแต่ว่า ข้อขัดแย้งดังกล่าวจะเป็นสิ่งที่ขัดแย้งและเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ของกฎหมายภายในของตนที่เป็นสิ่งสำคัญขั้นพื้นฐาน ข้อขัดแย้งนั้นจะถือว่าขัดแย้งก็ต่อเมื่อปรากฏต่อรัฐอื่นว่า ข้อขัดแย้งดังกล่าวเป็นไปในลักษณะที่สอดคล้องกับแนวปฏิบัติตามปกติและเป็นที่ไปโดยสุจริต (ม.46 ของอนุสัญญาเวียนนาว่าด้วยกฎหมายสนธิสัญญา ค.ศ.1969)

2. ทฤษฎีทวินิยม (Dualism) มีหลักว่ากฎเกณฑ์แบบแผนของกฎหมายภายในกับกฎเกณฑ์แบบแผนของกฎหมายระหว่างประเทศมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันและใช้กับความสัมพันธ์ทางสังคมที่ต่างกัน รวมทั้งใช้กับบุคคลทางกฎหมายที่แตกต่างกันอีกด้วย กล่าวคือ กฎหมายระหว่างประเทศย่อมไม่ใช้บังคับกับบุคคลธรรมดาที่อยู่ในกรอบของกฎหมายภายใน ดังนั้น การที่รัฐต่างๆ จะนำกฎเกณฑ์ในกฎหมายระหว่างประเทศมาใช้บังคับกับคนชาติของตน จึงจำเป็นต้องมีการแปรสภาพ (Transformation) กฎหมายระหว่างประเทศมาเป็นกฎหมายภายใน ตามกระบวนการนิติบัญญัติหรือตามกระบวนการที่มีกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญของตนเสียก่อน ผู้สนับสนุนทฤษฎีนี้ได้แก่ Tricpel, Strupp และ Anzilotti เป็นต้น สำหรับประเทศไทยในปัจจุบันยึดถือทฤษฎีทวินิยมนี้ แม้ตามรัฐธรรมนูญไทย ฉบับปัจจุบัน (พ.ศ.2534) มาตรา 178 จะได้กำหนดไว้เพียงว่า "พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการทำหนังสือสัญญาสันติภาพสัญญาสงบศึกและสัญญาอื่นกับนานาประเทศหรือกับองค์การระหว่างประเทศ" และวรรค 2 บัญญัติว่า "หนังสือ

สัญญาใดมีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทยหรือเขตอธิปไตยแห่งชาติหรือจะต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อ
ให้การเป็นไปตามสัญญา ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา" ซึ่งรัฐสภาจะต้องประชุมร่วมกันให้
ความเห็นชอบแก่หนังสือสัญญานี้ (ม.156 (12))

บทบัญญัติดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงอำนาจในการทำข้อตกลงระหว่างประเทศซึ่งรวม
ทั้งสนธิสัญญา ข้อตกลงต่างๆ ไปจนถึงสนธิสัญญาสงบศึกและสนธิสัญญาสันติภาพว่าเป็นพระราช
อำนาจของกษัตริย์ซึ่งทรงใช้ผ่านทางฝ่ายบริหาร (ม.3 รัฐธรรมนูญไทย 2534) ดังนั้น อำนาจใน
การทำข้อตกลงระหว่างประเทศจึงเป็นอำนาจของฝ่ายบริหาร แต่ในกรณีที่เป็นการทำข้อตกลง
ระหว่างประเทศที่ไม่มีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทยหรือเขตอธิปไตยแห่งชาติ หรือจะต้องออก
พระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามสัญญาแล้ว แม้ว่าฝ่ายบริหารจะเป็นผู้มีอำนาจในการทำ
ข้อตกลงดังกล่าวได้แต่ก็ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาด้วย

อย่างไรก็ดี การให้ความเห็นของรัฐสภาเป็นไปตามข้อกำหนดของรัฐธรรมนูญ
ซึ่งเป็นกฎหมายภายในย่อมไม่มีผลถึงความสมบูรณ์ของสนธิสัญญาหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ การ
ที่รัฐสภาไม่ให้ความเห็นชอบแก่สนธิสัญญาหรือข้อตกลงระหว่างประเทศใด จึงเป็นปัญหาของ
กฎหมายภายในและเป็นปัญหาความรับผิดชอบทางการเมืองของฝ่ายบริหารที่มีต่อฝ่ายนิติบัญญัติ หากได้
เป็นเหตุที่จะหยิบยก หรือ กล่าวอ้างกฎหมายภายในของตนมาเป็นข้อแก้ตัวต่อรัฐอื่นที่เป็นฝ่ายใน
สนธิสัญญาหรือข้อตกลงระหว่างประเทศนั้นแต่ประการใด

ยิ่งไปกว่านั้น อนุสัญญาเวียนนาว่าด้วยกฎหมายสนธิสัญญา (Vienna Convention
the law of treaties 1969) ม. 27 ก็ได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจนว่า "A party may not
invoke the provisions of its internal law as justification for its
failure to perform a treaty. The rule is without prejudice to article
46" ซึ่งหมายถึงว่า คู่สัญญาที่เป็นฝ่ายในสนธิสัญญาอาจอ้างบทบัญญัติกฎหมายภายในของตน
มาเป็นข้ออ้างเพื่อการไม่ปฏิบัติตามสนธิสัญญา" บทบัญญัตินี้ดังกล่าวจึงแสดงให้เห็นถึงการยอมรับ
ฐานะของกฎหมายระหว่างประเทศที่อยู่เหนือกฎหมายภายใน

อย่างไรก็ตาม การจะทำให้รัฐภาคียอมรับปฏิบัติตามสนธิสัญญาต้องมีหลักประกัน
เพื่อการบังคับให้เป็นไปตามสนธิสัญญา ภายในกรอบของกฎบัตรสหประชาชาติก็มีมาตรการการ
บังคับต่างๆ ที่เป็นหลักประกันให้มีการปฏิบัติตามสนธิสัญญาอยู่หลายมาตรการเช่นกัน ยกตัวอย่าง
เช่น ในกรณีที่รัฐภาคีสมาชิกสหประชาชาติปฏิเสธที่จะจ่ายเงินบำรุงองค์การสหประชาชาติ
(Contribution) หรือจ่ายเงินบำรุงองค์การฯ ลำช้า ม.19 แห่งกฎบัตรสหประชาชาติก็บัญญัติ

ว่า "รัฐภาคีสหประชาชาติที่จะจ่ายเงินค่าบำรุงองค์การสหประชาชาติล่าช้า ย่อมไม่อาจเข้าร่วมออกเสียงในสมัชชาใหญ่ได้ หากปรากฏว่าจำนวนเงินค้างจ่ายเท่ากันหรือสูงกว่าเงินบำรุงที่ตนต้องชำระสำหรับระยะเวลาสองปีเต็มก่อนหน้านั้น" ดังนั้น การไม่จ่ายเงินบำรุงองค์การสหประชาชาติหรือจ่ายล่าช้า จึงทำให้รัฐภาคีสมาชิกหมดสิทธิออกเสียงในสมัชชาใหญ่

นอกจากนั้น การที่รัฐภาคีสมาชิกสหประชาชาติฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำชี้ขาด (Decision) ของคณะมนตรีความมั่นคงระหว่างประเทศในเรื่องมาตรการลงโทษเพื่อการป้องกันการละเมิดสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ⁵ หรือมาตรการบังคับเพื่อการรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ⁶ ก็อาจถูกสมัชชาใหญ่สั่งงดการใช้สิทธิและเอกสิทธิ์ต่างๆ ที่ได้มาในฐานะภาคีสมาชิกเสียได้ตามคำแนะนำของคณะมนตรีความมั่นคง⁷ รวมทั้งอาจถูกขับออกจากความเป็นภาคีสมาชิกขององค์การสหประชาชาติได้ หากรัฐนั้นฝ่าฝืนหลักการและกฎเกณฑ์ต่างๆ ของกฎบัตรสหประชาชาติอยู่ตลอดเวลา⁸

มาตรการต่างๆ ดังกล่าวจึงเป็นมาตรการที่เป็นหลักประกันว่ารัฐภาคีสมาชิกจะต้องปฏิบัติตามกฎบัตรสหประชาชาติ สำหรับเรื่องการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนที่ผ่านมา การละเมิดสิทธิมนุษยชนในกฎบัตรสหประชาชาติ สมัชชาใหญ่สหประชาชาติ มักจะลงมติว่าประเทศเหล่านั้นละเมิดพันธะกรณีที่ต้องปฏิบัติตามกฎบัตรสหประชาชาติ มาตรา 56⁹ และผลของการละเมิดส่วนใหญ่แล้ว จะใช้การลงโทษโดยการประณามว่าประเทศนั้นได้กระทำความผิดเจตนารมณ์ของกฎบัตรสหประชาชาติเท่านั้น แต่การถูกโทษโดยวิธีการเช่นนี้ก็ย่อมจะส่งผลเสียหายต่อภาพพจน์ และชื่อเสียงของประเทศในสายตาของสังคมระดับประเทศอย่างแน่นอน

อนึ่ง แม้คำว่า "สิทธิมนุษยชน" ในกฎบัตรสหประชาชาติจะได้ระบุว่าจะหมายถึงสิทธิใดบ้าง การพิจารณาน่าจะดูได้จากปณิธานสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ.1948 ดังที่ Professor Rene Cassin แห่งฝรั่งเศส ได้กล่าวว่า "ปณิธานฯ สามารถถูกพิจารณาว่าเป็นเครื่องมือแปล

⁵ กฎบัตรสหประชาชาติ, มาตรา 40.

⁶ กฎบัตรสหประชาชาติ, มาตรา 41, 42.

⁷ กฎบัตรสหประชาชาติ, มาตรา 5.

⁸ กฎบัตรสหประชาชาติ, มาตรา 6.

⁹ Resolution 917 (IX), Resolution 1598 (XV).

ความหมายของกฎบัตรสหประชาชาติ" ¹⁰ ดังนี้ สิทธิมนุษยชนที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย สหประชาชาติ จึงควรเป็นสิทธิที่ได้รับไว้ในกฎหมาย

จากข้อมูลดังกล่าวมาแล้วข้างต้น แสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดว่า เมื่อรัฐบาลไทยตกลงใจ เข้าเป็นสมาชิกองค์การสหประชาชาติ และทำการรับรองกฎบัตรสหประชาชาติแล้วนั้น ย่อมต้องรับ ภาระถึงผลของความผูกพันที่มีต่อกฎบัตรสหประชาชาติในทุกประการ รวมทั้งในกรณีการให้ความ คุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อผู้ติด เชื้อ เฮดส์ ซึ่งเป็นพลเมืองของประเทศด้วย แต่เมื่อพิจารณาถึงพันธะ ของคนไทยว่าต้องปฏิบัติตามกฎบัตรฯ นี้ด้วยหรือไม่นั้น จากข้อมูลที่เสนอไปแล้วแสดงให้เห็นว่า ประชาชนโดยทั่วไปไม่มีพันธะแต่อย่างใด ยกเว้นรัฐได้ออกกฎหมายภายในมากำหนดให้มีการปฏิบัติ ตามในเรื่องนั้น เพราะกฎหมายระหว่างประเทศไม่มีผลบังคับโดยตรงต่อประชาชนในประเทศ เนื่องจากปัจจุบันประเทศไทยถือแนวความคิดในทฤษฎีทวินิยม (Dualism) กล่าวคือ บุคคล ธรรมดาจะอยู่ในกรอบของกฎหมายภายในเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ในเรื่องของการให้ความ คุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามกฎหมายบัตรสหประชาชาติ รัฐมีหน้าที่โดยตรงที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น และการปฏิบัติให้ได้ผลย่อมรวมถึงโดยวิธีการออกกฎหมาย มีนโยบาย และกระทำการทุกอย่างเพื่อ ให้มีการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของพลเมืองตนตามเจตนารมณ์ของกฎบัตรสหประชาชาติ

5.2 พิจารณาจากจารีตประเพณีระหว่างประเทศ

จารีตประเพณี ระหว่างประเทศ เป็นบ่อเกิดของกฎหมายระหว่างประเทศตามที่บัญญัติไว้ ในมาตรา 38 ของธรรมนูญศาลยุติธรรมระหว่างประเทศและสิ่งใดจะกลายเป็นจารีตประเพณี ระหว่างประเทศ ต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ 2 ประการ คือ

- 1) มีการปฏิบัติ กันเป็นการทั่วไป (General Practice) และ
- 2) มีการยอมรับนับถืออย่างกฎหมาย (Opinio Juris)

ลักษณะของจารีตประเพณีระหว่างประเทศนี้ จะต้องเป็นการปฏิบัติอย่างเดียวกันไม่เปลี่ยนแปลง (Constant and uniform usage) แม้ปฏิบัติมาเพียง 2 ครั้ง และไม่มีหลักฐานอื่นมาหักล้าง ว่า การกระทำนั้นไม่ถูกต้องการกระทำระหว่างประเทศ เช่นนั้นก็อาจถือเป็นที่มาของกฎหมาย ระหว่างประเทศได้ ดังนี้ ประเทศที่มีการปฏิบัติ และยอมรับในลักษณะ 2 ประการข้างต้นนั้นแล้ว

¹⁰ กุพพล พลวัน, "ปัญหาการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนโดยสหประชาชาติ," หน้า 54.

ยอมผูกพันต่อสิ่งที่กระทำในฐานะที่สิ่งนั้นเป็นจารีตประเพณีระหว่างประเทศ ผลบังคับของจารีตประเพณีระหว่างประเทศย่อมมีเท่าที่กฎหมายระหว่างประเทศอื่น ๆ แม้จารีตประเพณีจะไม่มีการบัญญัติถึงผลของการละเมิดจารีตประเพณีไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเหมือนในสนธิสัญญาก็ตาม แต่เท่าที่ผ่านมา มาตรการลงโทษ (sanction) ก็มีลักษณะใกล้เคียงกับกฎหมายระหว่างประเทศอื่น

องค์การสหประชาชาติได้จัดทำปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนซึ่งบรรจุหลักการเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพขั้นมูลฐานไว้ทั้งหมด ปฏิญญา ฉบับนี้ ได้รับการลงมติรับรองเป็นเอกฉันท์จากประเทศภาคีสมาชิก เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม ค.ศ.1948 ซึ่งก็รวมทั้งประเทศไทยด้วยที่ได้ให้การรับรองปฏิญญา ฉบับนี้ ดังที่ผู้เขียนได้เสนอความคิดเห็นไว้ในบทต้นแล้วว่า ขณะนี้ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนมาจะได้รับการยอมรับว่าเป็นจารีตประเพณีระหว่างประเทศแล้ว เพราะตลอดระยะเวลา 44 ปีที่ผ่านมาหลายประเทศได้มีการยอมรับและปฏิบัติตามปฏิญญา กันอย่างทั่วไป ซึ่งจากแนวความคิดนี้ส่งผลให้ประเทศไทย และประเทศอื่นๆ ต้องมีพันธะต่อปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนในฐานะ เป็นกฎหมายระหว่างประเทศและจากหลักที่ว่า "มนุษย์ทั้งหลายเกิดมาอิสระ เสรีและเท่าเทียมกันทั้งศักดิ์ศรีและสิทธิ ทุกคนได้รับการประสิทธิประสาทเหตุผลและมโนธรรมและควรปฏิบัติต่อกันอย่างฉันพี่น้อง" ¹¹ ปฏิญญา จึงระบุว่า "บุคคลชอบที่จะมีสิทธิและเสรีภาพ บรรดาที่ระบุไว้ในปฏิญญานี้ ทั้งนี้โดยไม่มีใครจำกัดความแตกต่างในเรื่องใดๆ เช่น เชื้อชาติ สีผิว เพศ ศาสนา ความเห็นทางการเมือง หรือทางอื่นใด ชาติหรือสังคม อันเป็นที่มาเดิม ทวีปสังกานีต หรือสถานะอื่นใด" ¹² เป็นที่สังเกตได้ว่าสถานะดังกล่าว เป็นเพียงข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นซึ่งปฏิญญา ได้ระบุดำเนินการไว้ ปัจจุบันความแตกต่าง อันเนื่องมาจากเจ็บป่วยในที่นี้หมายถึง สำหรับผู้ที่มีเชื้อเอชไอวีกับผู้ที่ไม่ใช่เชื้อเอชไอวี น่าจะเป็นสถานะที่ได้รับความคุ้มครองสิทธิตามหลักเสรีภาพ ซึ่งระบุไว้ในปฏิญญา เท่าเทียมกันด้วย อย่างไรก็ตาม เรื่องสิทธิมนุษยชนนั้นนอกจากเรื่องสิทธิเสรีภาพแล้วยังต้องคำนึงถึงความรับผิดชอบที่บุคคลทุกคนจะต้องมีต่อบุคคลอื่นด้วยซึ่งปฏิญญา ก็ได้คำนึงถึงในข้อนี้ และได้ระบุว่า "ในการใช้สิทธิเสรีภาพ บุคคลต้องอยู่ภายใต้เพียงเช่นที่จำกัดโดยกำหนดแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อความมุ่งประสงค์ให้ได้มาซึ่งการยอมรับและการเคารพ

¹¹ ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ.1948, ข้อ 1.

¹² ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ.1948, ข้อ 2.

โดยชอบในสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น และเพื่อให้อวดคล้องกับข้อกำหนดอันยุติธรรมของศีลธรรม ความสงบเรียบร้อยของประชาชน และสวัสดิการโดยทั่วไปในสังคมประชาธิปไตย" ¹³

ดังนั้น นอกจากประเทศไทยมีพันธะตามจารีตประเพณีระหว่างประเทศที่จะต้องให้การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ติดเชื้อเอชไอวีในปณิธานสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแล้ว ในขณะเดียวกัน ก็ต้องดูแลให้ผู้ติดเชื้อเอชไอวีมีความรับผิดชอบต่อบุคคลอื่นด้วย ลักษณะของการคุ้มครองนี้ย่อมหมายถึงการปฏิบัติในทุกวิธีการอันจะทำให้บรรลุผลตามที่ปณิธานสากลได้ระบุไว้เท่าที่รัฐสามารถจะทำได้ อย่างไรก็ตาม แม้ในความเห็นของนักกฎหมายบางท่านจะเห็นว่าปณิธานไม่น่าจะมีผลทางกฎหมายแต่ก็ยอมรับว่ามีประโยชน์ไม่มีพันธะใดๆ ต่อรัฐที่ให้การรับรองเลย รัฐที่ให้การรับรองต้องมีหน้าที่ 2 ประการคือ ¹⁴

1. ยกเลิกบรรดากฎหมายต่างๆ ที่มีข้อความขัดแย้งกับปณิธานเสีย และ
2. จะต้องระมัดระวังมิให้มีการออกกฎหมายอันเป็นการขัดแย้งกับปณิธาน ใน

ภายหน้า

ประเภทของสิทธิที่บัญญัติไว้ในปณิธานนั้นขณะนี้เป็นที่ยอมรับแล้วว่าทั้งประเภทที่เป็นสิทธิเด็ดขาด และสิทธิไม่เด็ดขาด กล่าวคือสิทธิบางประเภทนั้นรัฐอาจงดเว้นที่จะให้การคุ้มครองได้ ถ้ามีเหตุผลอันสมควร เช่น เพื่อความมั่นคงของประเทศ หรือเพื่อความสงบเรียบร้อยในสังคมส่วนรวม เป็นต้น สิทธิชนิดนี้ เรียกว่า สิทธิไม่เด็ดขาด แต่สิทธิบางประเภทที่ปัจจุบันถือว่าเป็นสิทธิเด็ดขาดแล้ว รัฐจะต้องให้ความคุ้มครองจะงดเว้นไม่ได้ เช่น สิทธิที่ระบุไว้ใน ข้อ 11 ของปณิธานสากลฯ เป็นต้น ในกรณีของสิทธิว่าด้วยความเป็นอยู่ส่วนตัว (right to privacy) สิทธิที่จะทำงาน (right to work) สิทธิที่จะได้รับการดูแลสุขภาพและรักษาพยาบาล (right to health and medical care) แม้ทั่วไปแล้วประเทศส่วนใหญ่รวมทั้งประเทศไทยยังมีความเห็นว่าเป็นสิทธิไม่เด็ดขาดแต่รัฐก็มีพันธะต้องให้ความคุ้มครอง อย่างไรก็ตาม การจะงดเว้นที่จะได้ความคุ้มครองสิทธิเหล่านี้กับผู้ติดเชื้อเอชไอวีนั้น รัฐย่อมต้องมีเหตุผลอันสมควร รวมทั้งต้องพิสูจน์ให้เห็นว่าการยกเว้นนี้จะสามารถป้องกันและควบคุมเอชไอวีได้และแม้จะพิสูจน์ได้ก็ต้องพิจารณาว่าควร

¹³ ปณิธานสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ.1948, ข้อ 29(2).

¹⁴ หยุด แสงอุทัย, คำบรรยายหลักรัฐธรรมนูญทั่วไป, (โรงพิมพ์ เรือนแก้ว การพิมพ์: กรุงเทพฯ) 2526, หน้า 115-116.

จะทำหรือไม่ด้วย ดังนั้นอาจสรุปได้ว่า ประเทศไทยมีพันธะตามจารีตประเพณีระหว่างประเทศที่จะต้องให้ความคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของผู้ติดเชื่อเอดส์ตามที่ระบุไว้ในปฏิญญา ด้วยวิธีแก้ไขและบรรเทาปัญหาเรื่องสิทธิที่มีอยู่ในทุกวิถีทางที่เป็นไปได้ รวมทั้งสนับสนุนในเรื่องความรับผิดชอบของผู้ติดเชื่อเอดส์ให้บรรลุผลมากที่สุด

5.3 พิจารณาจากมติองค์การระหว่างประเทศ

ข้อมติ (resolution) ขององค์การระหว่างประเทศ หมายถึง การแสดงเจตนารมณ์ขององค์การระหว่างประเทศออกมาในรูปลายลักษณ์อักษร ซึ่งต้องผ่านกระบวนการวิธีการต่างๆตามที่ตราสารก่อตั้งองค์การได้ระบุไว้โดยหลักการแล้วมติขององค์การระหว่างประเทศใดจะมีผลเป็นกฎหมายหรือไม่ย่อมขึ้นอยู่กับตราสารก่อตั้งองค์การนั้น แต่ในปัจจุบันศาลโลกได้ยืนยันว่า มติ (resolution) เป็นที่มาของกฎหมายระหว่างประเทศได้ มติขององค์การระหว่างประเทศที่จะนำมาวิเคราะห์ถึงผลทางกฎหมายในที่นี้ คือ มติขององค์การสหประชาชาติ มติขององค์การอนามัยโลก และ มติขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ ในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนของผู้ติดเชื่อเอดส์ เมื่อพิจารณาผลของมติโดยการศึกษาจากลักษณะของการใช้อำนาจสั่งการต่อประเทศสมาชิกขององค์การพบว่าองค์การระหว่างประเทศแบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ ¹⁵

1) องค์การระหว่างประเทศแบบแนวตั้ง

องค์การลักษณะนี้ประเทศสมาชิกจะยอมรับอำนาจสั่งการขององค์การตามที่สนธิสัญญาจัดตั้งระบุไว้อย่างแน่นอนและชัดเจน ลักษณะของการจัดตั้งองค์การดังกล่าวประเทศสมาชิกได้มอบอำนาจอธิปไตยในบางเรื่องแก่องค์การในการบริหารจัดการและความร่วมมือกันในการทำงานระหว่างประเทศ จึงทำให้องค์การนี้มีลักษณะเหนือกว่าชาติ และสามารถบังคับบัญชาประเทศสมาชิกได้โดยมติที่ออกมาถูกต้องและตรงกับที่ระบุให้อำนาจไว้ในตราสารก่อตั้งองค์การระหว่างประเทศที่มีลักษณะเช่นนี้ เรียกว่า Supra-National Organization เช่น ประชาคมเศรษฐกิจยุโรป (The European Economic Community)

¹⁵ สิทธิชัย วีระชาอุพิชิต, "มติขององค์การระหว่างประเทศ," หน้า 56-57.

2) องค์การระหว่างประเทศแบบแนวนอน

องค์การลักษณะนี้ ประเทศสมาชิกยังคงรักษาอธิปไตยของตนเองอยู่ ดังนั้น มติขององค์การที่ออกมาจึงเป็นเพียงแค่การเสนอแนะให้ประเทศสมาชิกปฏิบัติ แต่ประเทศสมาชิกจะเป็นผู้ตัดสินใจเองว่าจะปฏิบัติตามหรือไม่ จากการศึกษาพบว่าองค์การลักษณะนี้ เช่น องค์การสหประชาชาติ องค์การอนามัยโลก และ องค์การแรงงานระหว่างประเทศไทย และโดยทั่วไป มติขององค์การทั้ง 3 ในเรื่องสิทธิมนุษยชน จะไม่มีผลบังคับต่อประเทศสมาชิกแต่อย่างไร

ประเทศไทยได้เข้าเป็นสมาชิกขององค์การระหว่างประเทศทั้ง 3 แม้มติขององค์การเรื่องสิทธิมนุษยชนโดยทั่วไปจะไม่มีผลบังคับต่อประเทศไทยที่ต้องปฏิบัติตามพิจารณาจากตรรกาสารก่อกองของแต่ละองค์การพบว่าในตรรกาสารก่อกององค์การสหประชาชาติมิได้ระบุห้ามตีใน เรื่องของการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน มีผลบังคับต่อประเทศสมาชิก เช่นเดียวกับองค์การอนามัยโลก และ องค์การแรงงานระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตาม หากพิสูจน์ได้ว่าส่วนใดของมติมีน้ำหนักเป็นจารีตประเพณีระหว่างประเทศก็จะมีผลผูกพันประเทศสมาชิกในฐานะจารีตประเพณี สำหรับมติขององค์การระหว่างประเทศทั้ง 3 ในส่วนที่ยืนยันถึงความเท่าเทียมกันของบุคคลทุกคน เพื่อให้ประเทศสมาชิกให้ความคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของผู้ติดเชื้อเอดส์น่าจะเป็นส่วนของจารีตประเพณีระหว่างประเทศที่น่ามากกว่าไว้ในมติ เช่นเดียวกับมติในส่วนของ การย้ายถึงการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของผู้ติดเชื้อเอดส์ ดังที่ได้นำเสนอถึงมติเหล่านั้นแล้วในบทที่ 2¹⁶ อย่างไรก็ตาม มติขององค์การระหว่างประเทศ ในส่วนอื่นจะเป็นจารีตประเพณีระหว่างประเทศได้ถ้าประเทศสมาชิกได้มีการปฏิบัติตามข้อมตินั้นอย่างครบองค์ประกอบของการเกิดจารีตประเพณีระหว่างประเทศ

ดังนั้น อาจกล่าวสรุปได้ว่า ประเทศไทยในฐานะสมาชิกขององค์การระหว่างประเทศทั้ง 3 ไม่มีผลผูกพันที่จะต้องปฏิบัติตามข้อมติขององค์การ ในเรื่องเกี่ยวกับโรคเอดส์แต่ต้องผูกพันในการปฏิบัติตามข้อมติ ในส่วนที่น่าจารีตประเพณีระหว่างประเทศมากกว่าไว้ ซึ่งได้แก่ เรื่องการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้กับบุคคลที่ติดเชื้อเอดส์ และ ผลบังคับของประเทศไทย ในส่วนนี้คือการบังคับตามจารีตประเพณีระหว่างประเทศการละเมิดมติในส่วนนี้จะเป็นการละเมิดจารีตประเพณีระหว่างประเทศด้วย

¹⁶ พลิกดูหน้า 39-50.

5.4 อื่นๆ

การแสดงออกร่วมกันของประเทศต่างๆ ในการคำนึงถึงสิทธิมนุษยชนของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โดยเฉพาะด้านการประชุมระดับระหว่างประเทศ ย่อมมีผลต่อความรู้สึก และการปฏิบัติของประเทศที่เข้าร่วมประชุมและร่วมออกข้อมติการประชุมนั้นด้วย ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ได้ส่งผู้แทนเดินทางไปร่วมการประชุมระหว่างประเทศหลายครั้ง เช่น การประชุมสุดยอดรัฐมนตรีสาธารณสุขเกี่ยวกับการป้องกันโรคเอชไอวี และได้ร่วมออกประกาศปณิธานกรุงลอนดอน (London Declaration) ซึ่งมีสาระสำคัญในเรื่องการคุ้มครองสิทธิของผู้ติดเชื้อเอชไอวีด้วย

ดังนั้น ปัญหาที่จะพิจารณาคือประเทศไทยมีความผูกพันต่อมติซึ่งเป็นผลของการประชุมระหว่างประเทศที่ประเทศไทยได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมด้วยหรือไม่ เพียงใด จากการศึกษาพบว่า มติที่เป็นผลการประชุมระหว่างประเทศที่ออกมาเป็นเพียงเจตนาความร่วมมือกันของผู้เข้าประชุม ไม่มีพันธะตามกฎหมาย เพราะมติเช่นนั้นมิใช่ที่มาของกฎหมายระหว่างประเทศตามที่ระบุไว้ในมาตรา 38 ของพระธรรมนูญศาลยุติธรรม แต่เมื่อพิจารณาถึงจำนวนของประเทศผู้เข้าร่วมประชุม และผลของการประชุมที่ออกมาในลักษณะเดียวกันหลายครั้งย่อมแสดงให้เห็นลักษณะเด่นชัดบางอย่างว่า ประเทศต่างๆ ยอมรับว่าหลักการนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้อง ประเทศไทยซึ่งได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุมระหว่างประเทศในเรื่องเกี่ยวกับเอชไอวีหลายครั้ง ดังที่กล่าวถึงแล้วในบทที่ 2 หัวข้อ 2.2.4 ย่อมต้องมีพันธะทางการเมืองระหว่างประเทศที่จะต้องให้ความคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของผู้ติดเชื้อเอชไอวีในเรื่องดังนี้

1. ปกป้องสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ โดยหลีกเลี่ยงการแบ่งแยก และการประณามผู้ติดเชื้อเอชไอวี ผู้ป่วยโรคเอชไอวี¹⁷
2. ปกป้องสิทธิมนุษยชนของผู้ติดเชื้อเอชไอวีซึ่งเป็นผู้หญิงและเด็ก โดยให้มีการขจัดวาง การประณาม การเลือกปฏิบัติต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี ผู้ป่วยโรคเอชไอวี และผู้อยู่ในกลุ่มเสี่ยงในการดำรงชีวิตและการให้บริการ รวมถึงในโรงเรียน ให้มีการดูแลสุขภาพ รวมถึงการรักษาพยาบาล และช่วยเหลือให้บริการสำหรับผู้ติดเชื้อที่เป็นผู้หญิงและเด็ก รวมถึงแนะนำให้พ้นจากอันตราย¹⁸

¹⁷ London Declaration on AIDS prevention 1988.

¹⁸ Paris Declaration on Women Children and AIDS 1989.

ในสายตาระดับประเทศจึงเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องอย่างยิ่ง ถ้ารัฐจะไม่มีการดำเนินงานให้ เป็นไปตามหลักการเช่นนั้น หรือกรณีที่ยังคงให้มีการกระทำอันมีลักษณะตรงข้ามอยู่ แม้ประเทศไทย จะเป็นประเทศที่ยึดถือหลักอำนาจอธิปไตยเด็ดขาดของรัฐ เช่นเดียวกับประเทศอื่นๆ ก็ตาม แต่ จากการที่ประเทศไทยได้ส่งผู้แทนไปเข้าร่วมประชุมระหว่างประเทศในเรื่องโรคเอดส์หลายครั้ง และที่ประชุมในแต่ละครั้งก็ได้มีมติยืนยันถึงสิทธิมนุษยชนของผู้ติดเชื้อเอดส์ในลักษณะต่างๆ ด้วย เสมอๆ เช่นนี้ ประเทศไทยมีพันธะทางการเมืองที่จะให้ความคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของผู้ติดเชื้อ เอดส์ กล่าวคือ อย่างน้อยที่สุดน่าจะไม่ได้ดำเนินการใดๆ ทั้งด้านนโยบายและกฎหมายอันมีลักษณะ ตรงข้ามหรือขัดแย้งต่อหลักการที่ตนเองได้ยืนยันไว้ร่วมกับประเทศอื่นๆ ถ้าประเทศไทยได้ละเมิด ผลการประชุมดังกล่าว ย่อมต้องมีผลกระทบต่อภาพพจน์ และชื่อเสียงของประเทศไทยในสายตา ของประเทศที่เข้าร่วมประชุมอย่างเนืองนิตย์และอาจส่งผลกระทบต่อให้เกิดปัญหาอื่นตามมา